

Svar på remiss angående:

Översyn av stadsområdesnämnderna och den sociala resursnämnden samt anknytande verksamheter med koppling till berörda nämnders verksamhet

Malmö Ideella föreningars Paraplyorganisation ser positivt på möjligheten att hitta nya vägar för samverkan mellan civilsamhället och Malmö stad i samband med att en ny organisation utformas. Remissvaret från Malmö Ideella (MIP) har sitt fokus framförallt på barn och ungas uppväxtvillkor samt medborgarinflytande och kunskapsalliansernas möjligheter. Med detta som utgångspunkt vill vi särskilt flagga för att stadens geografiska satsningar och preventiva arbete måste fortsätta och vidareutvecklas.

Barn och ungas uppväxtvillkor

Malmö Ideella instämmer i remissförslagets konstaterande att fritid och kultur, fritidsgårdar, mötesplatser och ett rikt föreningsliv (s.8) spelar en stor roll för barn och ungas uppväxt och mående. Däremot tror vi inte att ett minskat antal nämnder automatiskt kommer leda till att fritid- och kulturutbudet differentieras och blir tillgängligt för fler unga. Det kräver aktivt arbete och en organisation som tydligt prioriterar dessa verksamheter.

Föreningslivet är en bra resurs för att starta upp och driva aktiviteter och mötesplatser på platser där det behövs. Engagemang i föreningslivet gynnar även integrationen. Bredden i föreningslivet kan användas för att nå en mångfald av barn och unga. Därför är ett nära samarbete mellan Malmö stad och föreningslivet viktigt och ger gynnsamma effekter på såväl barn och unga som dess familjer. Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö tar upp hur ”kulturlivet och civilsamhället fungerar som sammanbindande kitt – som väver ihop staden och som påverkar människors hälsa, delaktighet och känsla av sammanhållning.”¹ Särskilt viktigt är detta för alla barn och unga som växer upp i Malmö.

Vad gäller barn och unga så är det också viktigt att en dialog inte är ett mål i sig, utan faktiskt leder till ökad delaktighet, medbestämmande och medbeslutande. I dessa processer kan föreningslivet och idéburna organisationer vara viktiga aktörer för att skapa samverkan, dialog och utbildningsplattformar. Malmö Ideella kan inte nog understryka vikten av att inkludera medborgarna i viktiga beslutsprocesser som förändrar tillvaron, eller som har för avsikt att förändra tillvaron för Malmöborna, såväl unga som gamla. Föreningslivet är i detta sammanhang en viktig samarbetspartner men också en viktig målgrupp för en sådan delaktighetsprocess, då ungefär hälften av Malmöborna är medlemmar i föreningar. Genom att engagera sig i föreningslivet stärks känslan av samhörighet och föreningar kan också fungera som en form av demokratiskola. Därför är det så viktigt att tidigt ge unga möjligheten att engagera sig i föreningar. Malmö Ideella ser därför en stor vinst i att föreningslivet lyfts fram och samverkar med skola, fritidsgårdar, bibliotek och mötesplatser runt om i Malmö.

Malmö Ideella ser att det finns en stor potential för föreningar i Malmö att hjälpa unga till en första arbetslivserfarenhet och referens. Men även för vuxna som står långt bort från arbetsmarknaden finns det stora möjligheter till olika typer av arbete inom frivilligsektorn. Fler föräldrar i arbete stärker också socioekonomiskt svaga familjer och förbättrar även barn och ungas uppväxtvillkor. Redan idag arbetar Malmö Ideella tillsammans med bland annat Arbetsförmedlingen för att ge nyanlända personer möjligheten, inom ramen för etableringsplanen, att vara aktiva i en idéburen verksamhet. Projektet heter Nätverk - Aktivitet-Dialog (NAD). Metoden som håller på att tas fram skulle kunna vara användbar även för ungdomar eftersom aktiviteter i idéburna verksamheter ger individen ett större nätverk, vilket på sikt kan generera en praktik eller anställning. Vi ser fram emot närmare samverkan mellan Malmö stad och andra aktörer för att skapa fler praktikplatser för unga och fler lönebidragsanställningar i frivilligsektorn.

Vi ser positivt på att fler IOP – (Idéburet offentligt partnerskap) utvecklas i Malmö och tror att fritid- och kulturupplevelser som syftar till att skapa rikare sociala miljöer skulle kunna vara ett intressant område att gå vidare med. Inom ramen för överenskommelsen mellan Malmö stad och föreningslivet har vi en god förhoppning om att även andra samverkansformer kommer prövas och spridas.

Medborgarinflytandets och kunskapsalliansernas möjligheter

När stadsdelarna inrättades 1996 fanns en tanke om att utveckla närdemokratin och engagemanget hos malmöborna. Vid en centralisering av verksamheter är lokalt engagemang viktigare än aldrig förr.

På s.14 i remissen nämns det att dialog är en viktig del för att öka demokratin: ”Därför ges samtliga nämnder i uppdrag att utveckla former för dialog med brukare av service och tjänster samt med malmöborna.” Malmö Ideella vill poängtera att medborgarinflytande inte är samma sak som dialog. För att närdemokratin och medborgarengagemang ska stärkas är det viktigt att underlätta för medborgar- och föreningsinitiativ i olika former.

När organisationsförändringen träder i kraft är det även ett ypperligt tillfälle att skapa fler öppna möten när kommunens nämnder och beredningar sammanträder. Finns det tillräckligt stora lokaler så är det en fördel att mötena sker i den ordinarie verksamheten.

Hur tilliten mellan malmöbor respektive mellan Malmö stad och malmöborna ska öka är den mest centrala frågan att reda ut när en ny organisation ska komma på plats. I remissen på s.12 nämns det exempel på flera lokalt baserade stadsutvecklingsarbeten som ska tas tillvara i en organisationsförändring. Malmö Ideella vill särskilt betona vikten av att även säkerställa att nya former för medborgarinflytande och närdemokrati skapas.

Visst ska Malmö förvalta det som fungerar bra men minst lika viktigt är det att tänka nytt, inte minst förvaltningsövergripande och släppa in andra aktörer som till exempel föreningslivet i en sådan process. Idag samarbetar Malmö Ideella med fritidsförvaltningen i kontinuerliga dialoggruppsträffar. Liknande samverkansprocesser mellan föreningslivet och staden vore önskvärt även för andra facknämnder.

Malmö Ideella ser gärna att Malmö stad ännu mer använder den kunskap och det engagemang som finns i Malmös föreningsliv. I remissförslaget föreslås att verksamheter som till exempel mötesplatser, fritidsgårdar och bibliotek flyttas till facknämnder. Malmö Ideella ser en potentiell risk att lokalt förankrade och geografiskt spridda verksamheter som styrs av en central nämnd inte får samma betydelse och riskerar ”drunkna” i mer renodlade kultur- respektive fritidsfrågor. Det är oerhört viktigt att sprida denna typ av verksamheter runt om i hela Malmö. I samband med en organisationsförändring bör därför vikten av områdesutveckling och verksamheter riktade till barn och unga vara uttalad för de nämnder som tar över ansvaret. En ännu tydligare signal vore därför att låta ett av kommunalråden ha områdesutveckling och lokalt förankrat utvecklingsarbete med civilsamhälle, näringsliv, högskola/universitet som uttalat rotelansvar.

Medborgare som engagerar sig i den idéburna sektorn driver frågor och verksamheter som är viktiga för dem, inte för att de vill bli rika (vinstdrivna företag) eller för att lagen kräver det (offentlig sektor). Ett rikt föreningsliv ger medborgare och besökare en meningsfull fritid med kultur, möten, samtal, folkbildning, sport och andra aktiviteter. Detta utbud är en viktig faktor när människor väljer vilken stad och vilket kvarter de vill bo i. Malmö stad, i samverkan med den civila sektorn, bör även skapa ett föreningslivskontor med samma status och resurser som dagens näringslivskontor. Det skulle skapa möjligheter till fördjupad samverkan med föreningslivet och ge områdesutveckling en prioriterad och fördjupad plattform. En föreningslots skulle underlätta utvecklingen av föreningslivet såsom dagens företagslots verkar för näringslivet.

Malmö som stad har allt att vinna på att arbeta preventivt och låta social och ekologisk hållbarhet vara ledordet. Frivilligorganisationerna har unika möjligheter att bidra till att unga skapar sociala kompetenser och får ett bättre liv - med positiva följder för skolresultaten. Malmö Ideella vill även påpeka vikten av att det även fortsättningsvis måste avsättas medel till mötesplatser och områdesutveckling.

Arbetet med att samarbeta kring lokaler i staden är också en viktig fråga. Malmö ideella ser gärna att Malmös skolor öppnas upp så att föreningar på eftermiddagar och kvällar kan samnyttja lokaler.

Det framgår inte i remissförslaget specifikt hur medborgarkontoren i framtiden ska utformas men Malmö Ideella ser fördelar med att dessa finns på stadsbiblioteken lokalt i staden, inte minst som mötesplatser.

Om ett centralt kontaktcenter byggs upp så kan medborgarkontorens roll komma att förändras och här ser vi från Malmö Ideella en möjlighet att låta civilsamhället få ta större plats i den lokala demokratiutvecklingen. Vi ser att det finns ett starkt behov av att ha någon form av lokala utvecklingscentrumⁱⁱ och tematiska mötesplatser även i en framtida organisation. I Malmös föreningsliv finns en stor potential att driva eller samverka kring dessa.

Avslutande kommentarer

Utvecklingen av föreningslivet måste få ett större fokus inom Malmö stad. Samarbetet måste fördjupas men också utvecklas på ett nytt sätt. Föreningslivet sysselsätter, engagerar och aktiverar långt många fler människor än som jobbar inom Malmö stad. Många av Malmö stads medarbetare är också engagerade i flera föreningar. Föreningslivet är en dynamisk kraft och genom att satsa på att få fler större och små föreningar aktiva i Malmö, få fler föreningar att förlägga sina region- och huvudkontor här och hålla sina arrangemang och event i Malmö utvecklar vi staden. Det skapar också mer sysselsättning, mer engagemang och ökar stadens attraktivitet. Här finns många nya strategier att ta fram i samverkan med de som arbetar med utvecklingsfrågor inom kommunen.

Vad gäller samverkan mellan kommunen och idéburen sektor så pågår, mellan Malmö stad och idéburen sektor, en process kring en överenskommelse och handlingsplan. Processen kallas Malmöandan - överenskommelsen Malmöⁱⁱⁱ. Många av de förslag som finns inom utredningen kan med fördel diskuteras och prövas, och till viss del inkluderas inom denna organisationsförändringsprocess. Det är viktigt att hela staden går mot samma riktning, i arbetet för ett mer jämlikt, öppet och demokratiskt Malmö.

Malmö Ideella saknar en övergripande analys av remissförslaget ur ett genus-, integrations- och mångfaldsperspektiv. När större organisatoriska förändringar genomförs är det viktigt att se om organisationen gynnar vissa grupper före andra i och med beslutet. Det är inte ovanligt att personer ur underrepresenterade grupper som nyligen kommit in i organisationen tappas bort i en omorganisation.

Förslag:

Barn och ungas uppväxtvillkor

- Utveckla NAD-metoden för ungdomar eftersom aktiviteter i idéburna verksamheter ger individen ett större nätverk, vilket på sikt kan generera en praktik eller anställning.
- Närmare samverkan mellan Malmö stad och andra aktörer för att skapa fler praktikplatser för unga och fler lönebidragsanställningar i frivilligsektorn.

- Skapa fler IOP – (Idéburet offentligt partnerskap) i Malmö. Fritid- och kulturupplevelser som syftar till att skapa rikare sociala miljöer är ett intressant område att gå vidare med.
- Fortsatt områdesutveckling och verksamheter riktade till barn och unga måste vara prioriterade för de nya facknämnderna.

Medborgarinflytandets och kunskapsalliansernas möjligheter

- Våga pröva och sprida fler samverkansformer inom ramen för överenskommelsen mellan Malmö stad och föreningslivet. Se malmoandan.se för mer information.
- Skapa fler öppna möten när kommunens nämnder och beredningar sammanträder.
- Utveckla nya samverkanssätt, tänk förvaltningsövergripande och släpp in andra aktörer som till exempel föreningslivet i processen.
- Skapa dialoggruppsträffar mellan facknämnder och föreningslivet.
- Ge ett av kommunalråden områdesutveckling och lokalt förankrat utvecklingsarbete med civilsamhälle, näringsliv, högskola/universitet som uttalat rotelansvar.
- Skapa ett föreningslivskontor med samma status och resurser som dagens näringslivskontor.
- Skapa en föreningslots för att underlätta utvecklingen av föreningslivet såsom dagens företagslots verkar för näringslivet.
- Medel måste avsättas till mötesplatser och områdesutveckling.
- Arbeta fram ett avtal för att skol- och fritidslokaler ska kunna samnyttjas bättre med föreningslivet.
- Skapa lokala utvecklingscentrum runt om i Malmö där Malmös föreningsliv är en viktig aktör.
- Ta fram en strategi, tillsammans med föreningslivet, för ett föreningsvänligt Malmö med fler föreningsaktiva och fler föreningshuvudkontor i staden.
- Analysera organisationsförändringens konsekvenser ur ett genus-, integrations- och mångfaldsperspektiv innan beslut fattas.

ⁱ Malmös väg mot en hållbar framtid. Kommissionen för ett socialt hållbart Malmö. Malmö; 2013.

ⁱⁱ Eriksson, D. Palett för ett stärkt civilsamhälle. SOU 2016:13.

ⁱⁱⁱ www.malmoandan.se